

Цивільне право і цивільний процес

УДК 349.3

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20847120>

Особливості правового статусу членів наглядових рад закладів вищої освіти

Лавренюк Олег Юрійович,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін інституту права та безпеки,

Одеський державний університет внутрішніх справ,

м. Одеса, Україна, <https://orcid.org/0009-0009-5774-379X>

Лавренюк Олександра Олегівна,

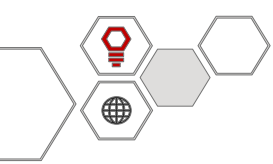
здобувач інституту права та безпеки

Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна

Прийнято: 21.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. У статті досліджено правовий статус наглядових рад юридичних осіб, зокрема закладів вищої освіти, та особливості правового положення їх членів. **Метою** даної статті є визначення правового статусу наглядових рад закладів вищої освіти та правового положення їх членів з урахуванням положень чинного законодавства та теоретичних напрацювань вчених у даній сфері.

Методи. Методологічний інструментарій, який використаний у даному дослідженні охоплює спектр загальнонаукових та спеціально-юридичних методів. Системний метод використано для комплексного вивчення природи правового статусу наглядових рад закладів вищої освіти та правового

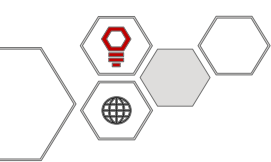

положення їх членів. Порівняльно-правовий метод надав можливість виокремити позитивні напрацювання у даній сфері інших країн й висловити пропозиції щодо їх впровадження в українське законодавство. Формально-методичний метод забезпечив якісне вивчення нормативного матеріалу чинного законодавства у розрізі предмету дослідження. Аналітичний метод створив інструментарій для з'ясування характерних рис правового статусу наглядових рад та правового положення їх членів.

Результати. Встановлено, що наглядова рада закладу освіти є різновидом спеціальних управлінських органів, яка покликана забезпечити гармонійне поєднання приватних інтересів засновників та публічних інтересів суспільства щодо формування якісного людського ресурсу задля забезпечення добробуту спільноти та країни й підтримання публічного правопорядку.

Доведено, що ефективність формування та діяльності наглядової ради закладу вищої освіти цілком корелює з критеріями оцінювання якості наданої освітньої послуги й відображує політики у цій сфері, відтворені у положеннях спеціального законодавства із забезпечення якості вищої освіти. Запропоновано включення імперативної вимоги до чинного законодавства стосовно залучення до складу наглядової ради закладу вищої освіти представників ветеранів, які забезпечать реалізацію функції громадського контролю за діяльністю закладів вищої освіти, у тому числі в частині формування управлінських органів, утвердження основних стратегічних кроків у даній сфері.

Ключові слова: правове положення, член наглядової ради, якість освіти, юридична особа, посадова особа, трудові відносини, цивільно-правові відносини, ветерани, корпоративне право, правосуб'єктність.

Features of the Legal Status of Members of Supervisory Boards at Institutions of Higher Education

Oleg Lavreniuk,

PhD in LAW,

Associate Professor in the Department of Civil Law

at the Institute of Law and Security,

Odessa State University of Internal Affairs,

Odessa, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0009-5774-379X>

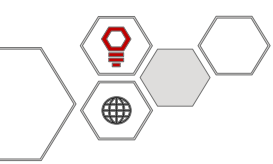
Oleksandra Lavreniuk,

student at the Institute of Law and Security,

Odessa State University of Internal Affairs, Odessa, Ukraine

Abstract. This article examines the legal status of supervisory boards of legal entities, particularly higher education institutions, and the specific features of the legal status of their members. **The aim** of this article is to define the legal status of supervisory boards of higher education institutions and the legal status of their members, taking into account the provisions of current legislation and the theoretical contributions of scholars in this field.

Methods. The methodological tools used in this study encompass a range of general scientific and specialized legal methods. The systematic method was used for a comprehensive study of the nature of the legal status of supervisory boards of higher education institutions and the legal status of their members. The comparative legal method made it possible to identify positive practices in this field from other countries and to propose their implementation in Ukrainian legislation. The formal-methodological method ensured a thorough examination of the normative provisions of current legislation within the scope of the research

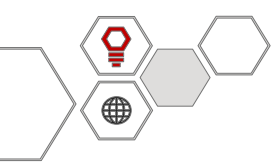
topic. The analytical method provided the tools to identify the characteristic features of the legal status of supervisory boards and the legal standing of their members.

Results. It has been established that the supervisory board of an educational institution is a type of specialized governing body designed to ensure a harmonious balance between the private interests of the founders and the public interests of society regarding the development of high-quality human resources, with the aim of ensuring the well-being of the community and the country and maintaining public order.

It has been demonstrated that the effectiveness of the formation and activities of a higher education institution's supervisory board fully correlates with the criteria for evaluating the quality of educational services provided and reflects policies in this area, as enshrined in the provisions of special legislation on ensuring the quality of higher education. It is proposed to include a mandatory requirement in current legislation regarding the inclusion of representatives of veterans on the supervisory board of a higher education institution, who will ensure the implementation of public oversight of the activities of higher education institutions, including with regard to the formation of governing bodies and the approval of key strategic steps in this sphere.

Keywords: legal status, supervisory board member, quality of education, legal entity, official, labor relations, civil law relations, veterans, corporate law, legal capacity.

Постановка проблеми. Заклади освіти представляють собою різновид юридичних осіб зі специфічним правовим статусом, який поєднує приватні інтереси їх власників (засновників), здобувачів відповідного рівня освіти, замовників (роботодавців) останніх та публічних інтересів суспільства й держави щодо формування високоосвіченого, наділеного належним рівнем

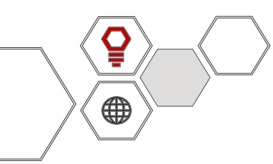
свідомості та національно-культурного розвитку випускника з огляду на рівень освіти та віковий (фізіологічний, психологічний, соціальний) стан здобувача. Наведене безпосередньо відтворено в фундаментальному локальному нормативному акті відповідного закладу освіти – його статуті, зміст якого цілком релевантний природі та сутності правосуб'єктності даного виду юридичної особи. Наведена специфіка правового статусу закладу освіти в якості різновиду юридичної особи простежуються у низці складових його змісту, серед яких визначальне місце відводиться управлінському органу – наглядовій раді.

Правовий статус наглядової ради має досить широкий спектр прояву, який у певній мірі функціонально пов'язаний з правовим положенням її членів, що релевантний порядку їх обрання та колу відповідних повноважень.

В умовах сьогодення виникає проблема більш прискіпливого вивчення правової природи наглядової ради закладу вищої освіти в якості відповідного управлінського органу даного виду юридичної особи, з одного боку, та особливостей правового положення членів цієї наглядової ради, з іншого.

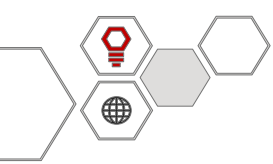
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Правова природа наглядової ради юридичної особи та правове положення її членів були предметом дослідження низки вчених-правників, серед яких окремі більше уваги зосередили на проєктуванні вказаних правових категорій саме на сферу правосуб'єктності закладів вищої освіти.

Правовий статус наглядових рад юридичних осіб приватного права в інтегрованому сприйнятті з виділенням спільних та відмінних рис вивчала І. Банасевич [1], а державних підприємств та особливості здійснення повноважень їх незалежними членами – О. Кологойда та О. Черненко, які окремо звернули увагу на особливості участі у цих відносинах іноземців [2]. З позиції формування наглядової ради акціонерного товариства правовий

статус даного управлінського органу юридичної особи проаналізувала В. Кравець, визначивши специфіку залучення до її роботи працівників організації [3], а К. Спиридонова у свою чергу в межах даної організаційно-правової юридичних осіб окремо виділила специфіку забезпечення державного контролю за формуванням числа незалежних членів зі всього її складу [4]. Спільні риси правового статусу наглядових рад акціонерних товариств та товариств з обмеженою відповідальністю в частині висунення додаткових вимог до їх членів, зокрема щодо належної кваліфікації, сформовані В. Сковронським [5]. За наслідками вивчення адміністративно-правових засад формування та реалізації державної політики у сфері освіти М. Легеньким визначено місце в управлінні закладом освіти наглядової ради та залучення даного органу до реалізації управлінської освітньої стратегії [6].

У площині визначення безпосереднього правового положення членів наглядових рад державних підприємств Л. Нескороджена визначила особливості залучення до діяльності таких управлінських органів іноземців та додаткового набуття такими особами професійних здобутків у відповідній сфері діяльності [7]. Проектування правового статусу наглядових рад акціонерних товариств на процедуру обрання їх складу та обсягу компетентностей членів надало можливість окреслити проблеми у визначенні правового положення зазначених осіб [8]. В. Кравець з поміж іншого звернула увагу на специфіку функціонування інституту незалежних директорів у якості форми прояву правового статусу наглядової ради акціонерних товариств, з одного боку, та правового положення незалежного директора як члена наглядової ради вказаного господарського товариства, з іншого [9]. Ю.І. Швець в межах компаративного дослідження виокремив інструменти формування складу наглядових рад банків України та Німеччини, що надало можливість сформулювати пропозиції імплементації відповідного досвіду до вітчизняного корпоративного права в діяльності

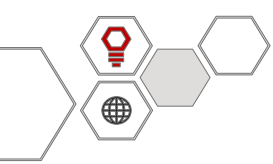
зазначених юридичних осіб [10]. Своєрідним є підхід до правового положення членів наглядових рад у контексті формування якості корпоративного управління [11] та забезпечення якості освітньої діяльності [12].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наведені вище наукові розвідки щодо природи наглядових рад юридичних осіб, у тому числі закладів вищої освіти, а також правового положення їх учасників забезпечили формування певного понятійного апарату у даній сфері. Водночас, вони не відтворюють комплексного сприйняття наглядової ради закладу вищої освіти, яка поєднує публічні та приватні інтереси в діяльності даного виду юридичної особи, а також специфіку правового положення її членів, що потребує окремого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдань). Метою даної статті є визначення правового статусу наглядових рад закладів вищої освіти та правового положення їх членів з урахуванням положень чинного законодавства та теоретичних напрацювань вчених у даній сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наглядова рада закладу освіти має загальноцивільністичне та спеціальноправове обґрунтування власної правосуб'єктності, що віднайшло відтворення у положеннях Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) та спеціальних законодавчих актах у сфері освіти в залежності від виду закладу освіти, місця у системі надання освітніх послуг, мети функціонування та низці інших характерних ознак.

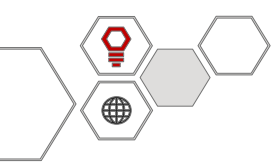
З урахуванням природи закладу освіти принагідним буде віднесення його до різновиду установ, як наслідок, поширення правової регламентації правового статусу наглядової ради в межах ст. 101 ЦК України. Визначальною рисою наглядової ради установи є нагляд за: 1) управлінням майном установи; 2) додержанням мети її діяльності; 3) здійсненням інших видів діяльності у розрізі кількісних та якісних характеристик у відповідності

до статуту. Зі змісту проаналізованої статті ЦК України, яка має назву «управління установою», наглядова рада відноситься до числа органів управління юридичною особою. Наведене цілком підтверджена положеннями ст. 99¹ ЦК України щодо членів наглядової ради в якості посадових осіб товариства, ст. 160 ЦК України стосовно управління акціонерним товариством. Зокрема, в межах останньої структура управління акціонерним товариством передбачає однорівневість (загальні збори акціонерів та рада ректорів, яка єдина здійснює функцію контролю та управління діяльністю юридичної особи) й дворівневість (загальні збори акціонерів, наглядова рада, яка контролює роботу виконавчого органу та керівників товариства, виконавчий орган, який здійснює безпосереднє управління поточною (операційною) діяльністю юридичної особи).

Разом з тим, в межах Закону України «Про освіту» ч. 4 ст. 25 допускає існування наглядової ради в якості органу, якому можуть бути делеговані окремі повноваження засновника або уповноваженого ним органу. Водночас, ст. 29 цього ж закону, визначаючи правовий статус наглядової ради закладу освіти, перелічує його повноваження, питома вага яких має бути охарактеризованою саме в управлінському аспекті. Докладний аналіз кола повноважень свідчить про забезпечення в межах її діяльності як приватних інтересів засновників (аналіз та оцінка діяльності закладу освіти та його керівника, залучення додаткових джерел фінансування, внесення засновнику пропозицій щодо заохочення та відкликання керівника, контроль за виконанням кошторису закладу освіти з наданням відповідних рекомендацій та пропозицій керівнику), так і публічних інтересів суспільства (визначення стратегії розвитку закладу освіти та контроль її виконання).

У відповідності до ст. 37 Закону України «Про вищу освіту» наглядова рада унормована в якості обов'язкового суб'єкта управління діяльністю закладу освіти даного освітнього рівня, що створюється засновником, яка

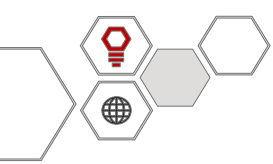

задовольняючи приватні інтереси засновників (засновника) також поєднує публічні інтереси, налагоджуючи співпрацю з органами державної влади, місцевого самоврядування, громадськими інституціями, тим самим уособлюючи у собі також і інструмент впливу суспільства на формування майбутнього людського потенціалу. Більше того, вказана норма прямо вказує на покладення на наглядову раду закладу вищої освіти повноважень громадського контролю, що у певній мірі свідчить про реалізацію конструкції публічно-приватного партнерства, в певній мірі відмінного від передбаченого Законом України «Про публічно-приватне партнерство» явища, де простежується узгодження публічних та приватних інтересів з метою отримання взаємної вигоди саме в освітянській сфері як майнового, так і немайнового характеру.

Варто відзначити, що подібне сприйняття наглядової ради цілком може бути інтерпольованим на певні аспекти діяльності інших організаційно-правових форм юридичних осіб, наприкладі державних підприємств [2, с. 67-68], акціонерних товариств [3, с. 244-245] та товариств з обмеженою відповідальністю [5, с. 116-117].

У розрізі сприйняття правої природи наглядової ради юридичної особи приватного права в якості органу корпоративного управління доречно висловлена думка, яка вирізняє особливості його правового статусу з огляду на такі критерії: організаційно-правова форма; форма власності; сфера діяльності [1, с. 240]. Сюди доречно було б додати й інші критерії, серед яких: правова природа юридичної особи (юридична особа приватного чи публічного права), особливості правосуб'єктності з огляду на положення установчого документу, ступінь участі в управлінні держави (територіальної громади).

Окремо вказано на проєктуванні публічного інтересу через релевантні повноваження наглядових рад в державних акціонерних товариствах [4, с. 58-

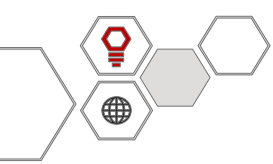
59], що фактично корелює із відповідним відображенням у діяльності наглядових рад також інтересів власника (засновника) юридичної особи через функціонування незалежного органу, покликаного забезпечити обрання ефективної моделі господарювання.

У освітній сфері викладене цілком слушно інтерпретується через участь наглядової ради закладу вищої освіти у формуванні управлінської освітньої стратегії, у тому числі через вплив на формування керівних органів такої юридичної особи [6, с. 16]. Вочевидь, наведене має бути доповненим у контексті викладеного вище змісту ст. 37 Закону України «Про вищу освіту».

З поміж іншого виникає питання природи відносин членів наглядової ради з закладом освіти та безпосередньо засновниками. Якщо поширити аналогію ст. 99¹ ЦК України для членів наглядової ради товариства на членів наглядової ради закладу освіти стосовно віднесення їх до числа посадових осіб, то створюється передумова для застосування правового режиму, який існує стосовно посадових осіб в інших правовідносинах. Так, в межах нормативних приписів спадкового права ст. 1251 ЦК України допускається до посвідчення заповіту посадова особа органу місцевого самоврядування, а за ст. 1252 ЦК України подібну дію може вчиняти інша посадова, службова особа, яка безпосередньо в даних нормах цивільного законодавства вказана. При цьому ст. 1 «Про нотаріат» відносить до числа посадових осіб також і нотаріусів, як приватних так і державних нотаріальних контор.

У той час як ч. 4 ст. 277 ЦК України передбачає в якості способу захисту порушеного права поширенням недостовірної інформації покладення обов'язку на посадову чи службову особу, яка виконувала відповідні посадові (службові) обов'язки у певній юридичній особі, вчинення відповідної дії.

Кодекс законів про працю України оперує поряд з терміном «посадова особа» також категоріями «службова особа» та «працівник», що свідчить про

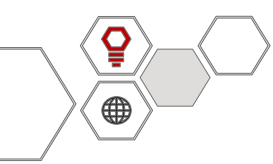

наявність відповідних трудових відносин у них з роботодавцем з огляду на специфіку правового статусу, який визначається колом посадових (службових) обов'язків.

Кодекс України про адміністративні правопорушення свого часу повністю відійшов від терміну «службова особа», замінивши її терміном «посадова особа». Кримінальним кодексом України (далі – КК України) у ст. 364 ототожнюються посадові та службові особи як особи, які постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, для виконання обов'язків за якими характерними є здійснення організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій або наділення таких спеціальним повноваженням вказаними різновидами юридичних осіб. Водночас, ст. 232¹ КК України допускає віднесення до числа посадових осіб таких осіб, які мають чи мали доступ до інсайдерської інформації в силу виконання трудових обов'язків в емітента, а також наявності будь-яких інших цивільно-правових відносин, які стали підґрунтям для їх доступу до подібних відомостей.

Судова практика на прикладі Постанови Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 року № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво» відстоювала позицію, за якою у розрізі кримінального правопорушення «хабарництво» посадова особа сприймається як така, яка здійснює організаційно-правові та адміністративно-господарські обов'язки, зокрема щодо керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємстві, установі, організації.

В межах філологічного тлумачення термінів, що стали предметом даного аналізу, надається сутність словосполучення «посадова особа», що означає особливу категорію службовців державних і громадських органів,

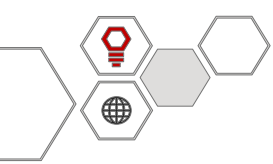

установ, підприємств, які обіймають досить високу посаду, в той час як «службова особа» – це такі особи, які виконують певний обов'язок, визначений займаною посадою [13, с. 1075, с. 1345].

Тобто, у останньому розумінні припускається наявність саме трудових відносин як з першою, так і з другою категорією осіб. У той час як у наведених вище нормативних приписах саме наявність трудових відносин з посадовою особою не є обов'язковою, на прикладі правового статусу приватного нотаріуса.

У науці наявні різноманітні підходи до проаналізованих категорій й одні схиляються до беззаперечного поширення на правовий статус посадових осіб саме природи трудових або службово-трудових відносин [14, с. 93-94], а інші наголошують на неоднозначності визначення правового режиму діяльності наведеної категорії осіб у чинному законодавстві й характеристиці такого з огляду на характер суспільних відносин, де вони виступають учасниками та відповідні спеціальні норми релевантного законодавства, що й опосередковує формування належної правозастосовної практики [15, с. 121-122].

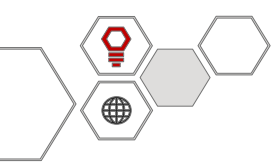
У розрізі посадової особи закладу вищої освіти наявна думка, за якою така особа має перебувати у трудових відносинах з даним різновидом організаційно-правової форми юридичної особи та належить до числа наступних: ректор (президент, начальник, директор), його заступник (проректор, віце-президент, заступник начальника, заступник директора), декан факультету, директор (начальник) навчально-наукового інституту, завідувач (начальник) кафедри, директор бібліотеки, директор музею [16, с. 21-22]. З приводу наведеної думки варто висловити певні зауваги. По-перше, перелік вказаних осіб є невичерпним, бо насправді осіб, які наділяються вказаними функціями у закладі вищої освіти більше. По-друге, за вказаних обставин члени наглядової ради закладу освіти вже не будуть посадовими

особами через відсутність з ними трудових відносин, що прямо суперечитиме прокоментованим вище положенням цивільного законодавства в цій частині. По-третє, дещо суперечливим буде правове положення завідувачів кафедри, які в першу чергу є науково-педагогічними працівниками з певними адміністративними повноваженнями.

Під кутом зору правового положення членів наглядової ради сутність поняття «посадова особа» виглядає неоднозначно. Оскільки на противагу викладеній ст. 99¹ ЦК України Положення про наглядову раду акціонерного товариства «Українська залізниця», затверджене постановою КМУ від 28.01.2026 року № 105 розглядає членів наглядової ради поряд з посадовими особами такого товариства, а Положення про наглядову раду національного закладу культури сфери управління Міністерства культури України, до числа яких належать і вищі заклади освіти відповідного профілю, не допускає можливість входження до складу такої наглядової ради осіб, які перебувають із закладом у трудових відносинах.

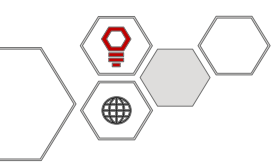
У іншому ракурсі сприймається правове положення членів наглядових рад юридичних осіб з огляду на залучення до їх діяльності іноземців, забезпечення правового статусу незалежного члена, який наділений спеціальними повноваженнями, реалізацію у даній сфері змісту міжнародних стандартів. Так включення іноземців до числа наглядової ради юридичної особи цілком забезпечує реалізацію охарактеризованої основної функції даного управлінського органу за умови відповідності наведеної процедури чинному законодавству та положенням установчих документів організації [7, с. 63-64]. Залучення до діяльності наглядової ради незалежного члена, який виконує координаційно-організаційні та управлінські повноваження, є позитивним надбанням чинного законодавства щодо юридичних осіб окремих організаційно-правових форм й ефективно впливає на діяльність такого господарюючого суб'єкта [9, с. 41-42].

У розрізі запровадження міжнародних стандартів при формуванні наглядових рад юридичних осіб пропонується дотримуватись вимог щодо наявного професійного досвіду у членів, дотримання антикорупційного законодавства, розмежування повноважень з іншими управлінськими органами та засновниками організації, критеріїв оцінювання діяльності, запровадження інших позитивних надбань корпоративного права сучасних країн [8, с. 38-39]. Продовжуючи висловлені міркування пропонується серед позитивних надбань ЄС у даній сфері, на прикладі наглядових рад банківських установ, запозичити досвід щодо: 1) залучення до складу наглядових рад працівників, представників профспілок, вкладників, кредиторів та інших стейкхолдерів вказаних юридичних осіб; 2) запровадження оперативного заміщення вибулих членів; 3) збільшення строку їх повноважень; 4) розширення компетенції в частині усунення члена із їх числа з огляду на відповідність такого вимогам чинного законодавства. Все наведене проєктується на потребу досягнення ефективності діяльності такої юридичної особи, як наслідок, підвищення інвестиційної привабливості країни [10, с. 50].

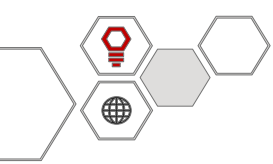
Попередньо наведені міркування корелюють з думками щодо прямо пропорційного зв'язку між процедурою формування та змістом діяльності наглядової ради юридичної особи й якістю корпоративного управління [11, с. 32-33], що слугує приводом до дисперсії оцінювання процедури формування наглядової ради у призмі таких критеріїв: професійні якості кандидатів у члени; підбір та формування складу цього органу; ділова активність.

Ну і ближче до закладів вищої освіти все наведене цілком укладається у наявні міркування щодо підвищення ефективності діяльності юридичної особи даної організаційно-правової форми, зокрема у сфері забезпечення якості вищої освіти. Серед іншого підтримана позиція стосовно: залучення

міжнародних спеціалістів до складу наглядових рад, виділення першочерговості вирішення стратегічних завдань в діяльності закладу освіти посеред інших повноважень наглядових рад, запровадження процедури оцінювання діяльності наглядових рад (якість управлінських рішень, залучення інвестицій, покращення рейтингових позицій закладу освіти, позитивний відгук роботодавців) [12, с. 87-89]. Варто підтримати висловлене, доповнивши міркуваннями, згідно яких ефективність формування та діяльності наглядової ради закладу вищої освіти цілком корелює з критеріями оцінювання якості наданої освітньої послуги й відображує політики у цій сфері, відтворені у положеннях спеціального законодавства із забезпечення якості вищої освіти. Поряд з цим, з огляду на положення ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», з поміж іншого, на розвиток основних засад державної політики у даній сфері, зокрема щодо сприяння утвердженню української національної та громадянської ідентичності, вихованню патріотизму, формуванню оборонної свідомості, принагідним є включення імперативної вимоги до чинного законодавства щодо залучення до складу наглядової ради закладу вищої освіти представників ветеранів, які забезпечать реалізацію функції громадського контролю за діяльністю закладів вищої освіти, у тому числі в частині формування управлінських органів, утвердження основних стратегічних кроків на освітній ниві тощо.

Висновки. Таким чином, визначальною рисою наглядової ради закладу вищої освіти як різновиду установи є нагляд за: 1) управлінням майном установи; 2) додержанням мети її діяльності; 3) здійсненям інших видів діяльності у розрізі кількісних та якісних характеристик у відповідності до статуту. Наглядова рада закладу освіти має бути віднесена до спеціальних управлінських органів, яка покликана забезпечити гармонійне поєднання приватних інтересів засновників та публічних інтересів суспільства щодо

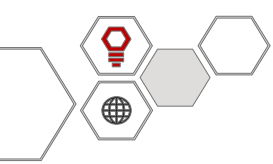
формування якісного людського ресурсу задля забезпечення добробуту спільноти та країни й підтримання публічного правопорядку.

З усього наведеного варто вказати, що члени наглядової ради за своїм правовим положенням наділяються колом повноважень, які можуть охоплюватись сутністю поняття «посадова особа», взаємини яких з закладом освіти ґрунтуються на цивільно-правовому договорі, а організаційні положення відображені в статуті такої юридичної особи.

Ефективність формування та діяльності наглядової ради закладу вищої освіти цілком корелює з критеріями оцінювання якості наданої освітньої послуги й відображує політики у цій сфері, відтворені у положеннях спеціального законодавства із забезпечення якості вищої освіти. Поряд з цим, з огляду на положення ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», з поміж іншого, на розвиток основних засад державної політики у даній сфері, зокрема щодо сприяння утвердженню української національної та громадянської ідентичності, вихованню патріотизму, формуванню оборонної свідомості, принагідним є включення імперативної вимоги до чинного законодавства щодо залучення до складу наглядової ради закладу вищої освіти представників ветеранів, які забезпечать реалізацію функції громадського контролю за діяльністю закладів вищої освіти, у тому числі в частині формування управлінських органів, утвердження основних стратегічних кроків у даній сфері.

Список використаних джерел

1. Банасевич І. Наглядові ради в юридичних особах приватного права. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: збірник наукових статей*. 2024. Вип. 65. С. 2.37-2.43.
2. Кологойда О., Черненко О. Правовий статус незалежних членів наглядових рад державних підприємств. *Підприємництво, господарство і*

право. 2020. № 12. С. 62-69. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.12.10>.

3. Кравець В.І. Порядок формування наглядової ради акціонерного товариства. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 1. Частина 1. С. 243-246. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.1.35>.

4. Спиридонова К.С. Особливості правового регулювання діяльності наглядових рад в державних акціонерних товариствах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Випуск 85. Частина 2. С. 54-59. DOI: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/11/9-1.pdf>.

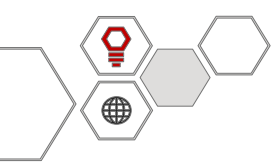
5. Сковронський В.І. Правовий статус членів наглядових рад акціонерних товариств і товариств з обмеженою відповідальністю. *Логос*. 2024. 26 квітня. С. 113-118. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-26.04.2024.020>.

6. Легенький М.І. Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики у сфері освіти: автореф. дис. ... док. юрид. наук: 12.00.07. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2018. 40 с.

7. Нескороджена Л. Правове регулювання участі іноземців у наглядових радах державних підприємств. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2020. № 5. С. 57-70. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(112\)06](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(112)06).

8. Кулага Є., Мельниченко О. Проблеми правового статусу наглядової ради державного акціонерного товариства. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2020. № 4(115). С. 35-40. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2195/2020/5.115-8>.

9. Кравець В.І. Правовий статус незалежного члена наглядової ради (незалежного директора). *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. № 5. С. 38-42. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.5.6>.

10. Швець Ю.І. Наглядові ради банків: порівняльно-правовий аналіз законодавства України та Німеччини. *Економіка та право*. 2020. № 3. С. 43-51. DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2020.03.043>.
11. Криворучко О.М., Ковальова О.П. Формування наглядових рад як основи забезпечення якості корпоративного управління. *Економіка транспортного комплексу*. 2023. Вип. 42. С. 19-36. DOI: <https://doi.org/10.30977/ЕТК.2225-2304.2023.42.19>.
12. Бульба В., Оробей В. Роль дорадчих органів вищих навчальних закладів України у забезпеченні підвищення якості освіти. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2026. Вип. 35. С. 82-93. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb352026363605>.
13. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) /[уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел]. Київ: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
14. Янюк Н.В. «Посадова» і «службова» особа публічної адміністрації: проблема понятійного апарату в законодавстві України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 10-2. Том 1. С. 91-94.
15. Яра О.С. Правовий статус службової та посадової особи: проблема розмежування понять. *Право. Людина. Довкілля*. 2021. № 1. Vol. 12. С. 117-124.
16. Діяментович Д.Г. До визначення поняття «посадова особа закладу вищої освіти». *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2024. № 2. С. 19-23.